

2019-11-15

Gem 2019/0168

Till
SACO

Förbättrat skydd för totalförsvaret, SOU 2019:34

Sveriges läkarförbund har fått rubricerat betänkande på remiss och vill framföra följande synpunkter.

I betänkandet "Förbättrat skydd för totalförsvaret, SOU 2019:34" föreslås att det införs en generell uttrycklig skyldighet i lag för kommuner och landsting att beakta totalförsvarets krav i sin verksamhet. Det föreslås även att ett statligt kontrollsystem införs med möjlighet för staten att granska och ytterst villkora eller förbjuda överlåtelser och upplåtelser av utpekad egendom som är av väsentligt intresse för totalförsvaret. Egendom som är av väsentligt intresse för totalförsvaret är hamnar, flygplatser och fastigheter i områden med geografiska förhållanden av väsentlig betydelse för det militära försvaret. Det införs också ett krav på att fysiskt skyddade anläggningar som inrättats för behov inom civilt försvar endast får avvecklas, överlåtas eller upplåtas av en kommun eller ett landsting efter medgivande från staten. Till sist föreslås att staten genom länsstyrelsen ges en utökad möjlighet att tillvarata totalförsvarets intressen i den fysiska planeringsprocessen.

Läkarförbundet har inga invändningar förutom gällande förslaget om fysiskt skyddade anläggningar som inrättats för behov inom civilt försvar. Till dessa anläggningar hör nämligen sjukhus. Förslaget innebär alltså att det införs samrådsplikt enbart för anläggning som har försetts med förstärkt fysiskt skydd och som staten överlåtit till en kommun eller ett landsting eller som kommunen eller landstinget inrättat med ekonomiskt bidrag från staten. Detta exemplifieras i utredningen med en ombyggnad eller utbyggnad som sker av ett sjukhus där en sådan anläggning finns. Orsaken till denna definition är enligt utredningen avgränsningsproblem samt att de har velat skapa ett förutsägbart och smalt tillämpningsområde med endast begränsade möjligheter för staten till insyn i och påverkan på andras förfogande över sin egendom. Sjukhus som inte har ett förstärkt skydd omfattas alltså inte av lagförslagen som utredningen presenterar.

Läkarförbundet anser att den definition som utredningen här föreslår förefaller att vara för smal och det är viktigt att överväga om samrådsplikten ska gälla även övriga sjukhus även om det innebär att staten får insyn i och påverkan på andras förfogande över sin egendom. Tillåts sjukhus drivas av privata aktörer i fredstid är det rimligt att staten även får insyn och påverkan på hur dessa samhällsviktiga sjukhus hanteras om de behövs för att säkerställa ett fungerande totalförsvar. Ett första steg anser vi därför vara att det bör utredas hur stort behovet av vårdplatser kan tänkas vara i en krissituation och hur stor andel som täcks av de

**Sveriges
läkarförbund**

Den medicinska professionens organisation

sjukhus som omfattas av samrådsplikten i enhetlighet med förslaget. Om behovet inte täcks bör det övervägas att införa en bredare definition av skyddsobjekt som är sjukhus. Fortsatt utredningsarbete gällande denna fråga kan rimligtvis inrymmas i utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap, S 2018:09.

Vänliga hälsningar

Heidi Stensmyren
Ordförande
Sveriges läkarförbund

Björn Södergård
Utredare
Avdelningen för politik och profession

bjorn.sodergard@slf.se